

ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

N.

4.

KURIER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 12 Генваря — 1834 — Wilno. Piątek. 12 Stycznia.

ОФИЦИАЛЬНЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ 30 Декабря.

Высочайшими Приказами 24-го Декабря, у-
волены отъ службы: Состоящіе по Кавалеріи Ге-
нераль-Маіоры: *Игельстромъ* 2-й съ мундиромъ и
пенсіономъ полного оклада, опредѣленнаго Уставомъ
6-го Декабря 1827 года; *Гельманъ* съ мундиромъ и
пенсіономъ полного жалованья, и *Дымчезицъ* съ мун-
диромъ. — 25 Декаб. Утверждены: Исправляющій дол-
жность Начальника Артиллеріи 1-й Арміи Свиты Его
Императорскаго Величества Генераль-Маіоръ *Глин-
ка* 2-й, Начальникомъ Штаба Артиллеріи онойже Ар-
міи, съ оставленіемъ въ Свитѣ Его Величества, на мѣ-
сто Генераль-Маіора *Сухожанета* 3-го, коему со-
стоять по Артиллеріи. (Р. И.)

Высочайшіе Указы,
Данные Правительствующему Сенату.
(Въ С. Петербургѣ.)

Декабря 13 числа. „Управляющему Уральскимъ
Казачьимъ войскомъ, состоящему по Кавалеріи Пол-
ковнику *Покатилову*, Всемилостивѣйше Повелѣва-
емъ быть Наказнымъ Атаманомъ Уральского Ка-
зачьяго войска.“

Декабря 18 числа. „По засвидѣтельствованію На-
чальства объ отлично-усердной и ревностной службѣ
Секретаря С. Петербургскаго Ордонансъ-Гауза Ти-
тулярнаго Совѣтника *Юргенки*, Всемилостивѣйше
Жалуемъ его въ осьмой классъ.“

Декабря 20 числа. „Управлявшему бывшему Ком-
миссіею по Московской ссудѣ Статскому Совѣтнику
Подгаскому и служащему въ II-мъ Отдѣленіи Соб-
ственной Нашей Канцеляріи Коллежскому Совѣтни-
ку Князю *Долгорукову*, Всемилостивѣйше Повелѣ-
ваемъ быть, за Очеръ-Прокурорскими столами въ
Правительствующемъ Сенатѣ, первому, въ 1-мъ От-
дѣленіи 6-го Департамента, а послѣднему въ 3-мъ От-
дѣленіи 5-го Департамента, съ жалованьемъ по поло-
женію.“

„Служащаго въ Главномъ Морскомъ Нашемъ
Штабѣ, состоящаго въ званіи Камеръ-Юнкера Дво-
ра Нашего, Чиновника 9 класса *Ратманова*, Все-
милостивѣйше Жалуемъ, въ награду усердной его
службы, въ восьмой классъ, съ старшинствомъ со дня
выслуги узаконеннаго въ настоящемъ классѣ срока.“

„Штата Придворной Конюшни Ясельничаго Ти-
тулярнаго Совѣтника *Федора Гибнера*, за усердную
и ревностную его службу, Всемилостивѣйше Жалу-
емъ въ Экипажмейстеры съ чиномъ 8-го класса, шта-
томъ званію сему присвоеннымъ.“ (С. П. В.)

Указы Правительствующаго Сената.

Правительствующій Сенатъ слушали рапортъ
Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, что по встрѣчен-
нымъ въ 1802 году затрудненіямъ въ раздачѣ капи-
таловъ Кіевскаго Приказа Общественнаго Призрѣ-
нія подъ залоги, закономъ опредѣленные, Высочай-
шимъ указомъ, 6 Декабря того года на имя Кіев-
скаго Гражданскаго Губернатора Панкратьева дан-
нымъ, дозволено капиталы сего Приказа раздавать

WIADOMOŚCI URZĘDOWE.

Sankt-Petersburg dnia 30 Grudnia.

Przez N a y w y ż s z e Rozkazy dzienne: 24 grudnia
uwolnieni są ze służby: Liczący się w Kawaleryi Jenerał-
Majorowie: *Igelstrom 2ry* z mundurem i pensją zupeł-
nego wyznaczenia podług ustawy 6 grudnia 1827 roku;
Helmann z mundurem i pensją zupełney gaży, i *Dym-
czewicz* z mundurem. — 25 Grudnia: Utwierdzony: Spra-
wujący obowiązki Naczelnika Artylleryi 1ey Armii Or-
szaku Jego CESARSKIEY MOŚCI Jenerał-Major *Glinka*
2ry, Naczelnikiem Sztabu Artylleryi teyże Armii z po-
zostaniem w Orszaku Jego CESARSKIEY MOŚCI na miey-
scu Jenerał-Majora *Suchozaneta 3go*, który się ma li-
czyć w Artylleryi. (R. I.)

N A Y W Y Ż S Z E U K A Z Y,
Dane Rządzącemu Senatowi.
(w S. Petersburgu.)

D. 13 Grudnia. Zarządzającemu Uralskiemъ Ko-
zackiemъ woyskiem, liczącemu się w Kawaleryi, Pół-
kownikowi *Pokatiłowu*, NAYEASKAWIEY Rozkazujemy
bydź Nakaźnymъ Atamanemъ Uralskiego Kozackiego Woys-
ska.

D. 18 Grudnia. Po zaświadczeniu Zwierzchności
o służbie gorliwością i serdecznością odznaczającej się
Sekretarza S. Petersburgskiego Ordonanshausu, Rady
honorowego *Jurczenki* NAYEASKAWIEY Podnosimy go do
8mej klasy.

D. 20 Grudnia. Zarządzającemu byłą Kommissyą
Pożyczki Moskiewskiej, Radcy Stanu *Podczas-
kiemu* i Zostającemu w IIgim Oddziale Własney Na-
szej Kancellaryi Radcy Kollegialnemu, Xięciu *Doł-
horukowu*, NAYEASKAWIEY Rozkazujemy bydź, za Ober-
prokursorскими Столами w Rządzącymъ Senacie, pierw-
szemu, w im Oddziale 6go Departamentu, a ostatniemu
w 3m Oddziale 5go Departamentu z roczną podług wy-
znaczenia pensją.

„Zostającego w Głównymъ Morskimъ Naszymъ Sztabie,
mającego nazwanie Kamer-Junkra Dworu Naszego,
Urzędnika gtey klasy *Ratmanowa*, NAYEASKAWIEY
Podnosimy, w nagrodę gorliwej jego służby, do 8mej
klasy, ze starszeństwemъ od dnia wysłużenia ustanowio-
nego w terażniejszey klassie okresu.“

„Etatu Stayni Dworu, Jasielniczego Radcę hono-
rowego, *Teodora Hibnera*, za serdeczną i gorliwą służ-
bę, NAYEASKAWIEY Mianujemy Mistrzemъ pojazdów z ran-
gą 8mej klasy, w Etacie do nazwania tego przywią-
zaną.“ (G. S. P.)

Ukazy Rządzącego Senatowi.

Rządzący Senat słuchali raportu P. Ministra Spraw
Wewnętrznych, że z przyczyny napotkanych w 1802
roku trudności w rozdaniu kapitałów Kijowskiej Izby
Powszechney Opieki na ewikycę prawem oznaczone,
N a y w y ż s z y m Ukazem z dnia 6 grudnia tegoż ro-
ku na imie Kijowskiego Cywilnego Gubernatora Pan-
kratjewa danym, dozwolono kapitały tey Izby roz-
dawać i na ewikycę drewnianych domów, z tym wa-

Г. Министръ Внутреннихъ Дѣлъ объ ономъ Высочайшемъ повелѣніи доводить до свѣдѣнія Правительствующаго Сената. Декабря 8 дня 1833 года. (По 1-му Департаменту.)

Правительствующій Сенатъ слушали рапортъ Г. Военнаго Министра, что, по Высочайше утвержденному въ 9-й день Іюня 1827 года положенію о Кантонистахъ меньшаго возраста, въ Саратовскіе баталіоны Военныхъ Кантонистовъ высылаются солдатскія дѣти изъ Губерній: Саратовской, Тамбовской и Пензенской. Нынѣ, по всеподданнѣйшему докладу ГОСУДАРЮ ИМПЕРАТОРУ о многочисленности Кантонистовъ, въ сихъ трехъ Губерніяхъ на воспитаніи находящихся, и о предстоящихъ мѣстныхъ затрудненіяхъ въ обращеніи всѣхъ ихъ, по достиженіи узаконенныхъ лѣтъ, въ Саратовскіе баталіоны Военныхъ Кантонистовъ, ЕГО ИМПЕРАТОРСКОЕ ВЕЛИЧЕСТВО Высочайше повелѣть соизволило: „Пензенскую Губернію, какъ смежную съ Симбирскою, для высылки изъ оной Кантонистовъ, прислать къ Симбирскому баталіону Кантонистовъ, въ Саратовскіе же баталіоны высылавать Кантонистовъ только изъ двухъ Губерній, и именно: Саратовской и Тамбовской.“ Онъ Г. Военный Министръ о таковомъ Высочайшемъ повелѣніи доносить Правительствующему Сенату, для зависящаго отъ оного распоряженія. Декабря 8 дня 1833 года. (По 1-му Департаменту.)

Декабря 9 дня 1833 года.— О признаваніи Графа Рати Манта Французскимъ Консуломъ въ Тифлисѣ. (По 1-му Департаменту.) (С. В.)

6-го пр. Декабря, въ день Тезоименитства Его Величества Государи Имератора, происходило въ Рязани, при собраніи главнѣйшихъ Чиновниковъ, Дворянства и знатнѣйшаго Духовенства торжественное открытіе благороднаго Пансіона, на основаніи общаго Устава учебныхъ заведеній при тамошней Гимназіи учрежденнаго. По окончаніи молебствія, совершеннаго Преосвященнымъ *Евгеніемъ*, Архіепископомъ Рязанскимъ и Зарайскимъ, провозглашено многолѣтіе всему Царствующему Дому; за симъ читано положеніе о благородномъ Пансіонѣ, а въ заключеніе Инспекторъ Гимназіи *Лалиновъ* произнесъ приличную торжеству рѣчь.

Рязанскій благородный Пансіонъ, въ который, при самомъ открытіи, поступили уже 34 воспитанника, помѣщенъ въ великолѣпномъ зданіи, пріобрѣтенномъ въ нынѣшнемъ году для сего заведенія Почетнымъ Попечителемъ Рязанской Гимназіи Надворнымъ Совѣтникомъ *Рюминымъ*. Не ограничась симъ значительнымъ приношеніемъ на пользу отечественнаго просвѣщенія, Г. *Рюминъ* пожертвовалъ еще для первоначальнаго устройства пансіона на 50 воспитанниковъ, 25,000 рублей, и сверхъ того, въ самый день открытія помѣстилъ въ Пансіонѣ на собственное иждивеніе одного малолѣтнаго Дворянина.

Г. Управляющій Министерствомъ Народнаго Просвѣщенія имѣлъ счастье доводить до Высочайшаго свѣдѣнія какъ объ открытіи Пансіона, такъ равно и о новомъ подвигѣ Г. *Рюмина* на пользу общественную. Его Императорское Величество Всемилостивѣйше повелѣть соизволило: Надворному Совѣтнику *Рюмину*, (удостоившемуся уже въ нынѣшнемъ году за первое свое пожертвованіе награжденія Орденомъ Св. Анны 2-й степени, Императорскою Корону украшеннымъ) написать, что Его Величество изволило принять докладъ Г. Управляющаго Министерствомъ Народнаго Просвѣщенія съ особымъ удовольствіемъ, а Директору Рязанскихъ училищъ Надворному Совѣтнику *Семенову*, оказавшему съ своей стороны весьма полезное содѣйствіе къ открытію въ Рязани благороднаго Пансіона, объявить Высочайшее Его Императорскаго Величества благоволеніе.

(С. П. В.)

Пенза, 6-го Декабря.

Въ высокоторжественный день тезоименитства Его Императорскаго Величества, данъ былъ въ пользу бѣдныхъ жителей города Пензы городской спектакль. Всѣ сословія, соединясь, спѣшили праздновать столь драгоценнѣйшій и радостнѣйшій день для всѣхъ Россіянъ, пожертвованіемъ отъ своего достоинства на помощь ближнему, и симъ чувствомъ цѣль благотворительная участвовавшихъ въ представленіи увѣнчалась желаемымъ успѣхомъ.

Болѣе пяти сотъ человекъ уже получили пособіе, и благословляютъ сихъ великодушныхъ особъ, доставившихъ вмѣстѣ съ тѣмъ зрителямъ совершенное удовольствіе отличное своею игрою. (С. П.)

Рѣдзачы Сенатъ слухали рапорту Р. Военнаго Министра, że wedle Naywyżey zatwierdzoney w dniu 9 czerwca 1827 roku ustawy o Kantonistach małoletnich, do Saratowskich batalionów Wojskowych Kantonistów wysyłają się żołnierskie dzieci z Gubernii: Saratowskiej, Tambowskiej i Penzeńskiej. Teraz, z powodu naypodanniejszego przełożenia NAYJAŚNIEJSZEMU PANU o wielkiej liczbie Kantonistów, w tych trzech Guberniach wychowujących się, i o zdarzyć się mogących miejscowych trudnościach w umieszczeniu ich wszystkich, po dójściu lat prawem przepisanych, w Saratowskich batalionach Wojskowych Kantonistów, Jego CESARSKA MOŚĆ NAYWYŻEY rozkazać raczy: „Penzeńską Gubernią, jako pograniczną z Symbirską, dla wysyłania z niej Kantonistów, policzyć do Symbirskiego batalionu Kantonistów, do Saratowskich zaś batalionów wysyłać Kantonistów tylko z dwóch Gubernii, a mianowicie: Saratowskiej i Tambowskiej.“ Р. Военный Министръ о таковомъ Высочайшемъ повелѣніи доносить Правительствующему Сенату, для зависящаго отъ оного распоряженія. — Дня 8 грудня 1833 року. (Z 1go Departamentu.)

Дня 9 грудня 1833 року.— О uznawaniu Hrabiego Rati Mantona Konsulem Francuzkim w Tyflisie.— (Z 1go Departamentu.) (G. S.)

Дня 6 зeszłego грудня, в дзень Імєнін Яго ЦЕСАРСКИЕ МОЩІ, odbyło się в Рязани при zebraniu się znaczniejszych Urzędników, Dworzanstwa i przednieyszego Duchowieństwa, uroczyste odkrycie Szlachetnego Pensjonu, na zasadzie powszechney Ustawy naukowych zakładów, przy tamedcznym Gimnazjum założonego. Po ukończeniu nabożeństwa, które odprawiał Przewielebny *Eugeniusz*, Arcybiskup Rzyński i Zarayski, odśpiewano prośbę o długie lata całemu Panującemu Domowi; potem czytano ustawę o Szlachetnym Pensyonie, i naostatek Inspektor Gimnazjum *Lalikow* miał stosowną do uroczystości mowę.

Ryazanski Szlachetny Pensyon, do którego, przy samem otwarciu, weszło już 34 wychowanców, umieszczony jest w okazałym budynku, nabytym teraznieyszego roku dla tego zakładu przez Honorowego Kuratora Ryazanskiego Gimnazjum Radcę Dworu *Riumina*. Nie przestając na tym znakomitym darze na rzecz narodowego oświecenia, P. *Riumin*, ofiarował jeszcze dla pierwiastkowego urządzenia Pensjonu na 50 wychowanców, 25,000 rubli, i nadto w dniu otwarcia umieścił w Pensyonie na swoim koszcie małoletniego Dworzanina.

P. Zarządzający Ministerium Narodowego Oświecenia, miał szczęście doprowadzić do wiedzy NAYWYŻSZEY, tak o otwarciu Pensjonu, jako też o nowym czynie P. *Riumina* dla dobra ogólnego. Jego CESARSKA MOŚĆ NAYJAŚNIEJSZY rozkazać raczy: do Radcy Dworu *Riumina* (który miał zaszczyt w teraznieyszym roku za pierwszą swą ofiarę, otrzymać w nagrodę Order S. Anny 2giej klasy CESARSKĄ Koroną ozdobioną) napisać, że NAYJAŚNIEJSZY PAN raczył przyjąć przełożenie P. Zarządzającego Ministerium Narodowego Oświecenia ze szczegółnym ukontentowaniem; Dyrektorowi zaś Szkół Ryzańskich Radcy Dworu *Siemienowu*, który okazał ze swojej strony wielce pożyteczny udział, otwierając w Rязани Szlachetny Pensyon, oświadczyć NAYWYŻSZE JEGO CESARSKIEY MOŚCI zadowolenie. (G. S. P.)

Penza 6 Grudnia.

W dзєнь Wielkiey Uroczystości Wysokich Imienin JEGO CESARSKIEY MOŚCI, dane było, na rzecz ubogich mieszkanców miasta *Penzy*, widowisko. Wszystkie stany, połączone, ubiegały się w obchodzeniu dnia, tak drogiego i radosnego dla wszystkich Rossyan, przez poświęcenie ze swego majątku ku pomocy bliżniemu; przez to uczucie cel chwalebny uczestników w przedstawieniu widowiska, uwiecznony został skutkiem pożądanym.

Już więcey pięciuset osób otrzymało wsparcie, i błogosławia te wielkoduszne osoby, które też razem sprawiły widzom zupełne zadowolenie przez odznaczającą się grę swoją. (P. P.)

Акерманъ 22-го Ноября.

Въ ночи 9 на 10 число сего мѣсяца, противъ праваго гирла Днѣпровскаго Лимана, купеческое судно *Ре-ди-Бавара*, принадлежавшее Константинопольскому купцу *Родоконаки*, и состоявшее подъ управленіемъ шкипера Николая *Маловиза*, ставъ на мель, потерпѣло крушеніе въ трехъ верстахъ отъ берега. Оно шло отъ Константинополя въ Одессу съ 12-ю матросами, съ грузомъ Бѣломорскаго вина, сарачинскаго пшена, ячменя, ржи, Турецкаго табаку, хлопчатой бумаги, меда и свиного сала. Изъ оного выброшены водою и раскиданы по берегу Чернаго моря на пространствѣ болѣе 7 верстъ товары, заключающіеся въ тюкахъ съ хлопчатой бумагою, въ пачкахъ съ табакомъ, бочкахъ и боченкахъ. Какъ для собранія разброшенныхъ товаровъ, такъ и для спасенія съ судна такелажа и груза, еще могущаго отыскаться въ ономъ, 13 числа явился на бугасѣ повѣренный отъ всѣхъ тѣхъ Одесскихъ купцовъ, коимъ на разбитомъ суднѣ грузъ принадлежалъ, Акерманскій 2-й гильдіи купецъ Павелъ *Мутафогло*, и договоривъ нужное число людей, приступилъ къ спасенію, подъ надзоромъ Карантиннаго Начальства. При крушеніи судна утонули шкиперъ, четыре матроса и бывшій на ономъ пассажиръ, а спасшійся восемь человекъ матросовъ, посредствомъ кордонной стражи, доставлены въ здѣшній карантинъ и 15-го приняты на обсервацію. (Р. И.)

Древній гербъ города Вильны.

Древній гербъ города Вильны изображаетъ героя Литовской Мифологіи Исполина Альциса, проходящаго чрезъ воду и подпирающагося цѣлымъ деревомъ; на плечахъ его сидитъ какая то маленькая фигура. Вокругъ надписъ: *Sigilum. Civitatis. Vilnensis. Anno. VII. Urbi. Conditio. institutum* (Печать города Вильны учрежденная въ седмомъ году отъ основанія города). Въ низу монограммъ М. R. и Крестъ относятся вѣроятно къ Бургомистру, состоявшему въ должности въ то время, когда приложена была печать. Сказанная печать найдена при свидѣтельствѣ выданномъ изъ Виленской Городовой Ратуши на латинскомъ языкѣ 1548 года, въ праздникъ Св. Лаврентія, уроженцу Прусскаго города Маріенбурга, Августину Ротенбаху въ томъ, что онъ слѣдствіемъ брака и пріобрѣтенія недвижимаго имѣнія въ городѣ Вильнѣ, причисленъ, записанъ и помѣщенъ въ списокъ обывателей того же города, и что ему дозволено пользоваться привилегіями и проч. Документъ сей столь поврежденъ, что едва ли можно было узнать о его содержаніи; перегнутыя мѣста заклеенныя послѣ служили приманкою для моли, которая весьма испортила оный; подписи во все истреблены. Писанъ сей документъ на толстой, лоцатой и отличной холстяной бумагѣ; печать приложена на самой бумагѣ со всею выразительностію. Надписъ во кругъ, удобная къ чтенію, удостовѣряетъ кажется о времени учрежденія герба, которое приходится на 1525 годъ, слѣдовательно во время язычества; потому и оправдывается предположеніе, что исполнинъ Альцисъ преобразованъ въ послѣдствіи въ Св. Христофора. Другая печать приложенная при первой изображаетъ Литовскаго всадника на щитѣ подъ короною; въ низу же гербъ Князей Радзивилловъ.

Нельзя же при семъ не здѣлать слѣдующаго замѣчанія: древній гербъ города Вильны, послѣ водворенія въ ономъ Христіанской вѣры, изображалъ Святаго Христофора, *Christophorus*, носильщикъ Христа. Трудно узнать когда и кѣмъ сей гербъ пожалованъ или принятъ; нѣтъ даже учрежденнаго праздника, ни часовни, ни же алтаря, въ которой либо изъ Виленскихъ церквей, кои могли бы доказывать объ избраніи сего Святаго Угодника покровителемъ надъ симъ городомъ. Такое помѣщеніе въ гербѣ, по неизвѣстнымъ для насъ причинамъ, Св. Христофора, приводитъ мысль, не былъ ли баснословный исполнинъ Альцисъ въ древнія времена гербомъ города Вильны, котораго по принятіи Христіанства преобразовано въ Св. Христофора. (Извлечено изъ рукописи Древней Исторіи Литовскаго народа, сочиненной Теодоромъ Нарбутомъ).

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

ГЕРМАНІА.

Ганноверъ 20 Декабря.

Продолжающимися уже нѣсколько дней сильными бурями, коимъ доселѣ не бывало примѣра, равно какъ и постоянными дождями и выступленіемъ рѣкъ изъ береговъ остановленъ ходъ почти по всѣмъ почти направленіямъ. Въ Среду буря была весьма жестока; здѣсь въ городѣ фронтонъ одного дома сорванъ, а улицы покрыты черепицею. Въ окрестностяхъ со многихъ домовъ сорваны кровли.

Дрезденъ 19 Декабря.

Буря, подобная урагану, свирѣпствовала вчера

Аккерманъ дня 22 Listopada.

Въ нocy зъ дня 9 на 10 т. м., напpецивъ правeгo ныщiа Днeпpовскiегo Лиману, stateкъ купецкiй *Re-di-Bavara*, належачу до Константynопольскiегo купца *Rodokonaki* и бѣдачу подъ kierункiem шчыпра Николая *Małowicza*, stanawszy на mieliźnie, rozbił się o trzy wiorsty od brzegu. Płynął on z Konstantynopola do Odessy ze 12 maytkami, z ładunkiem Białomorskiegо вина, kukuruzy, jęczmienia, żyta, tytoniu tureckiego, bawełny, miedzi i słoniny. Towary z niego wyrzucone przez wodę, i rozrzucone po brzegach morza Czarnego na rozległości więcey 7 wiorst; składają się z paków z bawełną, paczków z tytoniem, beczek i beczuleczek. Tak dla zebrania rozrzuconych towarów, jako też dla ocalenia ze statku ładunku i takielaża, który jeszcze mógł się w nim znaleźć, dnia 13 stawił się на bugasie plenipotent wszystkich tych Odeskich kupców, do których на rozбитым statku ładunek należał, Akermanski zgiey gildy kupiec Paweł *Mutafoglo*, i ugodziwszy potrzebną liczbę ludzi, przystąpił do ratowania pod dozorem Kwarantannowey Zwierzchności. Przy rozbiciu się statku utonął szypier, czterech maytków, i бѣдачу на nim passażer, uratowani zaś maytkowie w liczbie 8 за pomocą straży kordonowey, dostawieni są do tuteyszey kwarantanny, i dnia 15 wzięci są на obserwacyą. (R. I.)

О давнемъ Herbie Miasta Wilna.

Давны herb miasta Wilna wyobraża bohatera mitologii litewskiej, olbrzyma Alcisa, przechodzącego przez jakąś wodę, podpierającego się całym drzewem; на barkach ma osobkę siedzącą. Napis dokoła *Sigilum. Civitatis. Vilnensis. Anno. VII. Urbi. Conditio. institutum*. (Печать. Miasta. Wilna. Ustanowiona. W siódmym. roku. od założenia Miasta.) Pod spodem Monogramma M. R. i Krzyż, bez pochyby odnosi się do Burmistrza tamtoczasowego, kiedy pieczęć przyciśniętą była. Znalezione jest на świadectwie po łacinie pisaném od urzędu Ratusza miasta Wilna, в roku 1548, in festo S. Laurentii. Stwierżyło на poświadczenie, że Augustyn Rothenbach, urodzony в Prussach, в mieście Marienburgu, skutkiem ożenienia się i nabycia posiadłości в Wilnie, Mieście J. Król. Mości, jest wpisany, policzony i inmatrykulizowany do pocztu Obywateli tegoż miasta, któremu cieszyć się przywilejami i t. d. pozwolono. Tranzakt, który mam pod ręką, jest do tyła uszkodzony, że ledwie treść jego rozpoznać można; był połamany в schyleniach, później podklejony, môle klejem zgnęcone, zgryzły go niemfosiernie; podpisy zaginęły. Pisany на grubym, gładkim i pięknym płóciennym papierze, pieczęć wyciśniętą на samym papierze, prassą i ze wszelką wyrazistością. Napis wokół czytelný, przekonywał здаје się widocznie, о dacie ustanowienia herbu, która przypada на rok 1525, а więc jeszcze за pogaństwa; dla tegoż sprawdza się nasz domysł, że to olbrzym Alcis, który przeformowanym został z czasem на S. Krzysztofa. Druga pieczęć, obok tey wyciśniona, ma Pogoń на tarczy pod Koroną, pod spodem herb Radziwiłłowski.

Не можна ту jeszcze jednego postrzeżenia oмиnąć: — Давны herb miasta Wilna по przyjęciu wiary Chrześciаńskiey, wyobrażał Świętego Krzysztofa, *Christophorus*, Nosiciel Chrystusa. Trudno jest dociec, kiedy? i przez kogo? ten herb nadany, lub przyjęty? Niema też ani święta, ani kaplicy, ani ołtarza, в którymkolwiek з kościołów wileńskich, przez coby udowodnić można było patronstwo tego Świętego nad miastem. To, bezprzyczynne dla нас używanie в herbie S. Krzysztofa, naprowadza на myśl: azali starożytny olbrzym, Alcis, nie był początkowie herbem Wilna? którego в czasie przyjęcia Chrześciаństwa на S. Krzysztofa przemieniono. (Wyjęto з rękopisu Dziejów Starożytnych Narodu Litewskiego p. Teodora Narbuta.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

НИМЦУ.

Hannover dnia 20 grudnia.

З причыны trwających już od kilku dni wielkich burz, jakich dotąd nie było przykładu, jakoteż з powodu ciągłych deszczów i wystąpienia rzek з brzegów; bieg poczt prawie во wszystkich kierunkach został прерwany. We środę była bardzo gwałtowna burza; tu в mieście zerwało fronton jednego domu, ulice zaś pokryte są dachówką. W pobliżu з wielu domów zostały zerwane dachy.

Drezno dnia 19 grudnia.

Burza, podobna do uraganu, wywarła wczora wie-

вечеромъ со всею сплбю надъ нашимъ городомъ. Повсюду видны развалившіяся трубы и черепицы. Многія караульныя будки опрокинуты. Большая часть фонарей для освѣщенія газомъ сильными порывами бури сбиты. Провѣзъ чрезъ мостъ сопряженъ былъ съ опасностію. (С. II. В.)

П р у с с і я.

Берлинъ 6-го Января.

ИИ. КК. ВВ. Наслѣдній Великій Герцогъ и Наслѣдняя Великая Герцогиня Мекленбургско-Шверинскія изъ Людвигслуста здѣсь прибыли.

— 7 Января. —

Е. В. Король Князю Вильгельму Нидерландскому изволили пожаловать орденъ Чернаго-Орла. (А. Р. С. З.)

А в с т р і я.

Въ Немецкихъ газетахъ, полученныхъ изъ Вьны 19-го Декабря пишутъ, что Венгерскіе Имперскіе Сеймы продолжаютъ дѣятельно. Туда прибылъ на несколько дней изъ Греца Графъ Лукези-Палли, супругъ Герцогини Беррійской. Говорятъ, что онъ имѣетъ намѣреніе избрать постояннымъ мѣстомъ жительства Австрійскія владѣнія. Изъ Италіи пишутъ, что тамъ находится общество Англичанъ, которое скупаетъ шелкъ, и что по сему оный весьма возвышается въ цѣнѣ. Вообще увѣряютъ, что торговля въ Италіи нынѣ особенно дѣятельна. Последнія безпокойства, происходившія въ церковныхъ владѣніяхъ, имѣли весьма неблагоприятное вліяніе на промышленность; теперь она начинаетъ однакоже поправляться, и принимаются мѣры къ вознагражденію понесенныхъ потерь. Римское и Неаполитанское Правительствѣ заключили нѣсколько контрактовъ, касающихся болѣею частью до продовольствія арміи. Известно, что въ обоихъ сихъ Государствахъ предпринято совершенное преобразование вооруженной силы, и что, слѣдовательно, требуются новая обмундировка и вооруженіе. Увѣряютъ, что Неаполитанское войско приняло весьма красивый и блестящій, воинственный видъ. Король обращаетъ особенное вниманіе на войско, и нѣрѣдко около 5 или 6 часовъ утра посѣщаетъ казармы, дабы присутствовать при большихъ ученьяхъ; нѣтъ сомнѣнія, что сіе имѣетъ весьма благотворное вліяніе на духъ солдатъ. Что касается до солдатъ Римскихъ, то они также, сами по себѣ, весьма хороши, но у нихъ недостаетъ благонадежныхъ Оберъ-Офицеровъ. Нынѣ стараются вознаградить сей недостатокъ тѣмъ, что прикомандировываютъ, на некоторое время къ полкамъ, Швейцарскихъ Офицеровъ. (С. II. В.)

Испанскія Дѣла.

Въ Journal de la Guienne пишутъ: „Уже нѣсколько дней не получаемъ мы ни какихъ важныхъ извѣстій изъ Испаніи. Положеніе дѣлъ тамъ вовсе не перемѣнилось. Въ Бискаіи гверильясы то разсѣваются, то опять собираются. Въ Наваррѣ всѣ старшіе Генераловъ Вальдеса и Лоренсо къ подавленію мятежа были тщетны. Все свидѣлствуетъ, что война въ Испаніи будетъ продолжительна и кровопролитна. Средняго положенія, между двумя крайностями, въ Испаніи нельзя ввести. Въ этой землѣ надлежитъ рѣшительно держаться того или другаго.“

— Изъ Бильбао пишутъ отъ 15-го Декабря: „Сію минуту получили мы почту изъ Кастиліи. Генераль Квезада, по прежнему, отличается строгостію къ инсургентамъ: онъ приказалъ разстрѣлять нѣсколькихъ священниковъ и монаховъ. Сего дня будутъ у насъ торжествовать вступленіе на престолъ Королевы. Къ сему празднеству приглашаютъ колокольнымъ звономъ и пушечною пальбою изъ Францисканскаго монастыря, превращеннаго въ казарму. Здѣсь составленъ баталіонъ волонтеровъ изъ 500 чел. Инсургентамъ объявлено всепрощеніе: многіе изъ нихъ возвращаются въ городъ.“

— Изъ Санъ-Себастьяна отъ 20-го Декабря: „Генераль Кастаньонъ воротился сюда вчера съ кавалерійскимъ отрядомъ, карабинерами и двумя орудіями. Три дня пробылъ онъ со всеми своими войсками въ Толосѣ, чтобъ дать имъ отдохновеніе послѣ затруднительныхъ маршей и тщетныхъ поисковъ. Генераль останется здѣсь, а Полковникъ Хаурегви, съ отрядомъ въ 300 чел., пойдеть на Онъите, гдѣ собралась толпа инсургентовъ.“

— Въ партикулярномъ письмѣ изъ Байонны, отъ 25-го Декабря, сказано: „Мы вовсе не имѣемъ извѣстій изъ Мадрита. Прямое сообщеніе, кажется, опять прервано. Инсургенты раздѣлились на мелкіе отряды, и появляются въ Бискайскихъ провинціяхъ на всѣхъ пунктахъ. У насъ нѣтъ подвижныхъ колоннъ, для очищенія земли, хотя впрочемъ и трудно было бы напасть на инсургентовъ, при системѣ войны, принятой ими. Хаурегви отдался отъ Кастаньона,

чзorem całą moc nad naszym miastem. Wszędzie wiadać obalone kominy i dachówki. Wiele budek strażniczych powyrwano. Większa część latarni oświetlanych gazem silnym wichrem została zrzuconą. Przejazd przez most połączony był z niebezpieczeństwem. (G. S. P.)

П р у с с я.

Берлинъ 6 Января.

ИИ. КК. WW. Дзедзичный Великий Хіаже и Дзедзична Велика Хіажна Мекленбургско-Шверинскы з Людвигслусту ту прыбыли.

— Дня 7. —

Н. Крѣл Імѣ Хіажа Вилхелма Нидерландзкаго оздобіі рачыі orderem Чарнаго-Орла. (А.Р.С.З.)

А у с т р і я.

Въ газетахъ немецкихъ, полученныхъ изъ Вьны подъ днёмъ 19 Грудня пишутъ, że Сеймъ Вѣггерскіи trwa jeszcze i jest czynnymъ. Прибылъ тамъ на кілька dni з Grätzu Hrabia Lucchesi Palli, małżonek Хіажны Berry. Мѣвляі, ізъ мьслѣ яго jest zamieszkać w Państwach Austriackich. — Ze Włochъ пишутъ, że тамъ знайдзе сіе компанія Англікѣвъ, закупяца jedwabъ, i że сіе dla tego cena jego bardzo się podnosi. W ogólnosci zapewniają, że handel we Włoszech teraz szczególniej jest czynny. Ostatnie zamieszki, które w Kościelném Państwie zachodziły, miały wpływ bardzo nieprzyjemny na przemysł: teraz jednak zaczyna się poprawiać, i przedsiębrane są środki do wynagrodzenia strat poniesionych. — Rządy Rzymski i Neapolitański zawarły kilka kontraktów, po większej części na utrzymanie wojsk. Wiadomo, że w obu tych Państwach przedsięwzięte jest zupełne przekształcenie siły zbroynnej, i że, następnie, potrzebne jest nowe umundurowanie i uzbrojenie. Zapewniają, że wojsko Neapolitańskie przybrało postawę całę piękną i świetną. Król szczególną uwagę zwraca na wojsko, i dosyć często po 5 i 6 godzin zrana przebywa w koszarach, ażeby się znajdować na wielkich ćwiczeniach; nie masz wątpliwości, że to nader dobroczynny ma wpływ na umysł żołnierza. Co do wojska Rzymskiego, żołnierze sami są bardzo dobrzy, ale niedostaje im dobrych oficerów. Starają się teraz niedostatek ten nagrodzić, przyłączeniem do półków na czas niejaki oficerów Szwajcarskich. (G. S. P.)

Р з е ч ы И с п а н с к і е.

Въ Journal de la Guienne выражено: „Од kilku już dni nie otrzymujemy żadnych ważniejszych wiadomości z Hiszpanii. Stan rzeczy zgoła się tam nie odmienił. W Biskai gerylasowie rozpraszają się, i znowu się skupiają. W Nawarze wszystkie usiłowania Jenerałów Waldesa i Lorencos do utłumienia buntu stały się daremnymi. Wszystko dowodzi, że wojna w Hiszpanii będzie długa i krwawa. Pośredniczego stanu między dwiema ostatecznościami w Hiszpanii wprowadzić nie podobno. W kraju tym należy statecznie trzymać się tego lub owego.“

— Z Bilbae piszą pod dнёмъ 15 Gрудня: „W tej oto chwili otrzymaliśmy pocztę z Kastylii. Jenerał Quesada, po dawniejszemu, odznacza się surowością względem powstańców: kazał rozstrzelać kilku xięży i zakonników. Dzisiaj będzie u nas obchodzona uroczystość wstąpienia Królowej na tron. Wezwanie na obchód czyni się biciem we dzwony i wystrzałami działowymi z klasztoru Franciszkańskiego, obróconego na koszarę. Batalion ochotników składa się tu z 500 ludzi. Powstańcom ogłoszono przebaczenie powszechne: wielu z nich powraca do miasta.“

— Z San-Sebastianu pod dнёмъ 20 Gрудня: „Jenerał Castagnon powrócił tu wczora z oddziałem jazdy, karabinierami i dwoma działami. Trzy dni bawił ze wszystkimi wojskami swemi w Tolosie, dla dania im wypoczynku po trudnych marszach i daremnych wyszukiwaniach: Jenerał tu zostanie, a Półkownik Jaureguy: z oddziałem 300 ludzi, pójdzie do Oniate, gdzie się kupa powstańców zebrała.“

— List prywatny z Bayonny pod d. 5 Gрудня wyraża: „Nie mamy świeżych wiadomości z Madrytu; zdaje się, iż prosty związek jest znowu przerwany. Powstańcy, podzieleni na bardzo małe oddziały, pokazują się w prowincjach biskajskich na wszystkich miejscach. Braknie kolumn ruchomych do oczyszczenia kraju, lubo zawsze byłoby trudno porazić zupełnie powstańców przy systemie obrony, jakiego teraz trzymają się. Jaureguy odłączył się od Castagnona, i działa te-“

и действует теперь одинъ. Въ писемъ изъ Мадри-та, полученныхъ окольными путями, все еще гово-рятъ о намѣреніи Дона Карлоса вторгнуться въ Испа-нію, и о мѣрахъ Испанскаго Правительства для вос-препятствованія ему въ этомъ. Генераль Сола по-званъ въ Мадридъ, для отданія отчета въ своихъ дѣй-ствіяхъ. Въмѣсто его, Генераль-Капитаномъ Бискай-скихъ провинцій будетъ назначенъ Генераль Пасторъ. Въ Арагоніи спокойствіе, взятіемъ замка Морелли, отнюдь не возстановлено. Въ разныхъ мѣстахъ сей области открыты заговоры, и множество разныхъ особъ взято подъ арестъ. Въ числѣ арестованныхъ на-ходятся многіе духовные, коихъ немедленно отпра-вили въ Сарагоссу.“ (С. II.)

Португальскія Дѣла.

Въ Фальмутъ прибылъ Королевскій корабль *Lightning* изъ Португаліи, и привезъ извѣстія изъ Лис-сабона отъ 19-го, а изъ Опорта отъ 21-го Декабря. Въ нихъ нѣтъ ничего важнаго. Въ Лиссабонѣ и не слышали о переговорахъ между Дономъ Педромъ и Дономъ Мигуэлемъ при посредствѣ Полковника Ге-ра. — 17-го числа носился въ Лиссабонѣ слухъ, что неиститысячный Испанскій корпусъ вошелъ въ Пор-тугалію для преслѣдованія бѣжавшихъ туда Карли-стовъ.

— На кораблѣ, пришедшемъ въ Ливерпуль, при-везены извѣстія изъ Лиссабона до 12-го Декабря. Въ арміи не произошло ничего важнаго. Въ Лиссабонѣ обратило на себя общее вниманіе покушеніе полиціи взять подъ арестъ Графа Таипу. Онъ успѣлъ бежать на Англійскій военный корабль *Азію*. Бѣгъ Перы Ко-ролевства подали Дону Педру протестъ противъ се-го нарушенія правъ своего сословія. Поводомъ къ пре-слѣдованію Графа Таипы было обнаруженіе имъ письма своего къ Дону Педру, въ коемъ онъ изла-галъ мнѣнія свои о незаконности его поступковъ въ отношеніи къ Духовенству. Вообще Донъ Педро при-вель себя въ ненависть у всѣхъ состояній. (С. II.)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ 25 Декабря.

Его Величества Короля Прусскаго, Камергеръ и Совѣтникъ посольства, Графъ фонъ *Зеккендорфъ*, прибылъ сюда изъ Мадрида.

— 1 Декабря 1833 изъ официальнаго обозрѣнія, ви-дно было, что морская сила Британіи состояла изъ 6 комиссаровъ, кои отправляютъ должности Лордъ-О-беръ-Адмирала трехъ Королевствъ, изъ Адмирала фло-та, 44 Адмираловъ, 52 Вице-Адмираловъ, 64 Контръ-Адмираловъ, 43 Контръ-Адмираловъ съ половиннымъ жалованьемъ, 786 Капитановъ, 877 Коммендантовъ и 279 Подкоммендантовъ, 3,172 Лейтенантовъ. Число во-енныхъ кораблей простиралось до 557, изъ коихъ бы-ло 22 линейныхъ корабля о 100 пушкахъ и болѣе, 99 о 74 пушкахъ и болѣе, 104 военныхъ корабля о 42 пушкахъ и болѣе, 22 парохода, и 310 другихъ кораблей: на каждомъ изъ нихъ находится отъ 10 до 50 пушекъ. Флотъ содержитъ 20,000 матросовъ и 9,000 королев-скихъ морскихъ солдатъ, кои состоятъ изъ 102 компа-ній образующихъ 5 дивизій, и раздѣляются слѣдую-щимъ образомъ: въ *Чаттамъ* 26 компаній, въ *Портс-мутъ* 29, въ *Плимутъ* 27, въ *Вольвикъ* 17. Артил-лерія флота, образующая пятую дивизію, состоитъ изъ 2 компаній, коихъ главная квартира находится въ *Портсмутъ*.

— Изъ документовъ о настоящемъ состояніи Но-вой Калифорніи, доставленныхъ *Гвардиану*, тамо-шнимъ Англійскимъ Резидентомъ Г. фонъ *Моцино*, заимствованы слѣдующія подробности: сіе, только что начинающее существовать Государство, было, какъ видно, по главному закону Окта. 1824 причислено къ составнымъ частямъ Мексиканской Конфедера-ціи. Поверхность ея заключаетъ 5,000 квадратныхъ миль; она имѣетъ многія превосходныя гавани, изъ коихъ по имени четырехъ: *С. Діега*, *С. Барбары*, *С. Франциска* и *Монтери*, четыре провинціи получи-ли свое названіе. Число обитателей простирается до 2,734 Креоловъ и 27,680 Индѣйцевъ, выключая отъ 3 до 4 т. другихъ, которые живутъ въ деревняхъ, на-ходящихся въ поселеніяхъ миссіонеровъ, въ совер-шенномъ отшельничествѣ. Климатъ самый здоровый: раздѣленіе временъ года почти такоеже, какъ у насъ; только зима тамъ холоднѣе, а лѣто жарче, ни въ од-ной землѣ Новаго Свѣта нѣтъ столько богатой при-роды; все тамъ родится и прозябаетъ съ удивитель-нымъ успѣхомъ. Въ послѣднихъ годахъ купцы Хи-лійскіе, Перуанскіе и Мексиканскіе присылали къ симъ берегамъ свои суда за тамошними произведеніями. Капитаны сихъ кораблей завели торговлю, между сею землею и Китаемъ, откуда они вывозятъ шелковыя матеріи, сарацинское пшено, хлопчатую бумагу, чай, сахаръ, табакъ, и проч. Различныя Англійскіе и А-мериканскіе купцы имѣютъ въ Калифорніи своихъ агентовъ, кои ведутъ торговлю съ своимъ отечествомъ

раз сам jeden. W listach z *Madrytu*, które nadeszły u-бочною дорогою, namieniają, że Infant Don Carlos nie zanie-chał zamiaru wkroczenia do Hiszpanii, a Rząd hiszpański używa środków zapobieżenia temu. Jenerał *Sola* zo-stał powołany do Madrytu, aby się usprawiedliwić z politycznego swego postępowania. Jenerał *Pastor* miał zostać w miejsce jego mianowany Jeneralnym Kapita-nem prowincyi Biskayskich. Zajęcia warowni *Morel-la* nie przywróciło jeszcze spokoyności w Arragonii; odkryto owszem spiski w kilku miejscach tey prowincyi, i z tego powodu wiele osób aresztowano. Między uwięzionemi jest kilku księży, których natychmiast za-prowadzono do Saragossy.

RZECZY PORTUGALSKIE.

Do *Falmouth* przybył okręt Królewski *Lightning* z *Portugalii* i przywiozł wiadomości z *Lisbony* pod d. 19, a z *Oporto* pod 21 Grudnia. Nie masz w nich nic ważnego. W Lisbonie ani słyszeli o układach między *Don Pedrem* a *Don Miguelem* przez pośrednictwo Półkownika *Hare*. 17go biegła w *Lisbonie* pogłoska, że sześciotysięczny korpus hiszpański wszedł do *Portugalii* dla ścigania zbiegłych tam Karolistów. (P.P.)

Na okręcie, przybyłym do *Liverpoolu*, przywie-zione wiadomości z *Lisbony*, dochodzą do 12go Gru-dnia. W Armii nie zaszło nic ważniejszego. W *Lis-bonie* powszechną obudziło uwagę usiłowanie policyi a-resztować Hrabie *Taipę*. Zdołał on unieść się na angielski okręt wojenny *Azyq*. Wszyscy Parowie Królestwa po-dali *Don Pedrowi* protestacyą, przeciw takiemu narusze-niu praw ich dostojności. Powodem do prześladowania Hrabi *Taipy* było ogłoszenie przezeń listu swego do *Don Pedra*, w którym wykladał on zdania swoje o nieprawo-ści jego postępowania względem Duchowieństwa. W powszechności, *Don Pedro* ścigał na się nienawiść wszystkich stanów. (P.P.)

BRITANIA WIELKA I IRLANDYA.

Londyn dnia 25 Grudnia.

Przybył tu z *Madrytu*, N. Króla Pruskiego Ka-merherr Radzca poselstwa, Hr. von *Seckendorf*.

— 1 Grudnia 1833 z urzędowego obliczenia okazało się, iż siła morska Anglii składała się ze 6 Kommis-sarzów, pełniących obowiązki Lord-ober-admirala 3ch Królestw, z Admirala floty, 44 Admiratów, 52 Wice-Admiratów, 64 Kontr-Admiratów, 43 Kontr-Admira-łów pobierających połowę p. nysy, 786 Kapitanów, 877 Kommandantów i 279 Podkommandantów, 3,172 Ley-tenantów. Liczba okrętów wojennych wynosiła do 557, z których było 22 okrętów liniowych o 100 działach, i więcej, 99 o 74 działach i więcej, 104 okrętów wo-jennych o 42 działach i więcej, 22 statków parowych i 310 innych okrętów; z których na każdym znajduje się od 10 do 50 dział. Flota liczy 20,000 matków i 9,000 królewskich morskich żołnierzy w 102 kompanijach, składających 5 dywizyi, podzielonych w sposób nastę-pny: w *Chattam* 26 kompanii, w *Portsmouth* 29, w *Ply-mouth* 27, w *Woolwich* 17. Artyllerya floty, stanowiąca piątą dywizyę, składa się ze 2 kompanii, których gło-wna kwatera znajduje się w *Portsmouth*.

Z wiadomości autentycznych o teraźniejszym stanie *Nowey-Kalifornii*, przesłanych do *Gwardyana*, przez tamecznego rezydenta angielskiego P. von *Mocineau*, wyciągnięte są następnę szczegóły: To państwo, ledwie-co istnieć poczynające, jak się okazuje, w skutek gło-wney ustawy Paźdz. 1824, liczyło się do części, stano-wiących Związek sprzymierzony Meksykański. Powierz-chnia jej zawiera 5,000 mil kwadr.: ma ona wiele do-godnych portów, od nazwania których cztery prowinc-ye *S. Diego*, *S. Barbary*, *S. Franciszka* i *Monteri*, pozyskały swe nazwiska. Liczba mieszkańców wynosi do 2,734 Kreolów i 27,680 Indian, nie licząc w to 3 do 4 tysięcy innych, mieszkających we wsiach, znaj-dujących się w Osadach misyonarskich, i pędzących ży-cie pustelnicze. Klimat jest naysłodszy: podział por-oku prawie taki jak u nas, z tą tylko różnicą, iż zima bywa ostrzeyszą, a lato gorętsze. W żadnym kraju Nowego-Swiata, nie jest bogatsze przyrodzenie; wszystko się tam rodzi i rośnie z zadziwiającą bystro-ścią. W ostatnich leciech kupcy z Chili, Peru i Me-xyku, wyprawiali do tych brzegów swe statki, po ta-meczne płody. Kapitani tych okrętów zaprowadzili handel między tym krajem a Chinami, skąd otrzymują materye jedwabne, ryż, bawełnę, herbatę, cukier, tytoń i t. d. Wielu Angielskich i Amerykańskich kupców ma w Kalifornii swych agentów, którzy prowadzą handel ze swą oyczyzną i wyspami Sandwich-skimi. Nadzwyczaj prędkie powiększenie się ludności w Nowey-Kalifornii, każe się spodziewać, iż w prze-

и съ Сандвичевыми островами. Необычайно быстрое умножение народонаселенности въ Новой Калифорніи заставляетъ надѣяться, что въ продолженіи нѣсколькихъ лѣтъ она сдѣлается весьма важною для торговли. Объ этомъ такъ много говорятъ въ Соединенныхъ Штатахъ, что недавно изъ *Нью-Йорка* отправлялся туда караванъ, состоящій изъ 17 человекъ, для Бобровой охоты. Въ этой землѣ еще не построено ни одного корабля, хотя тамъ растетъ отличный корабельный лѣсъ. Есть хорошія мѣста для остановки кораблей въ бухтахъ: *Тодос-Сантосъ*, *С. Педро*, *С. Луи*, *С. Барбары* и *С. Круцъ*. *Монтерейская* рейда при своемъ отверстіи имѣетъ 8 англійскихъ миль въ ширину и 6 миль въ длину. Она окружена со всѣхъ сторонъ прекрасными лѣсами. Мысъ *Пунта Пинесъ* защищаетъ ее отъ свирѣпства южныхъ вѣтровъ. За нимъ могутъ стоять безопасно 12 большихъ линейныхъ кораблей во всякое время года.

— 27 Декаб. —

Слухъ носится, что Ихъ Величества намѣрены лѣтомъ посѣтить Ирландію. Въ Фениксовомъ паркѣ, въ *Дублинѣ*, дѣлаются приготовленія къ Ихъ принятию.

— Англійскіе публицисты недовольны рѣчью Короля Французовъ. „Мы ожидали въ ней существеннаго, говорятъ они, и нашли однѣ пустыя фразы.“ (С.П.)

— 4 Января —

Е. В. Герцогъ Глостерскій прибылъ изъ Брейтона въ Багшотскій Паркъ, мѣсто обыкновеннаго своего пребыванія.

— Кн. *Таллейранъ* съ Кн. *Дино* вчера побѣжали въ *Брейтонъ*.

— Генераль Фельдцейхмейстеръ, Сиръ *Джемсъ Кемптъ* и военный Секретарь Г. *Едуаръ Элизъ* имѣли вчера совѣщаніе съ Гр. *Гресмъ*.

— Сего дня на биржѣ небыло ничего новаго, и все почти дѣла претѣрпѣли нѣкоторую остановку.

— Сего дня Кн. *Таллейранъ*, Князь и Княгиня *Ливенъ*, Кн. *Дино* и дѣвица *Полина Перигоръ* будутъ у Ихъ Величествъ Короля и Королевы на обѣдѣ въ Брейтонѣ, возвратятся же въ Лондонъ въ понедѣльникъ.

— Въ среду Кн. *Таллейранъ* давалъ блистательнѣйшій обѣдъ для Кн. *Эстергази*, Барона *Бюлова*, Барона *Вессенберга* Нидерландскаго Посланника и многихъ другихъ знатныхъ особъ. (А. Р. С. З.)

Ф Р А Н Ц І Я.

Парижъ 27 Декабря.

Министръ Резидентъ В. К. Тосканскаго Командоръ *Берлингерити* третьяго дня имѣлъ честь поднести Королю два письма своего Государя, относительно отозванія Барона *Талейрана* и назначенія Г. *Бельлока* посланникомъ въ Флоренцію.

— Французская Академія избрала вчера въ свои президенты Г. *Этьеня*.

— Въ Палатѣ Депутатовъ важнѣйшимъ происшествіемъ было случившееся вчера вечеромъ паденіе большаго средняго люстра: онъ разбился въдребезги. Къ счастью, сѣе произошло, когда все Депутаты уже оставили залу.

— Третьяго дня морскій Министръ, Капитанъ судна *Люкзора* и значительное число морскихъ офицеровъ были наобѣдѣ у Короля.

— Все оппозиціонныя газеты одобряютъ избраніе Г. *Веранже* Вице-Президентомъ Палаты Депутатовъ.

— Въ числѣ многихъ, желающихъ получить мѣсто бібліотекаря Палаты Депутатовъ, находится и Г. *Александръ Андрианне*.

— Утверждаютъ, что Г. *Жолливе* сдѣлаетъ Палатѣ Депутатовъ предложеніе объ исключеніи изъ числа ее членовъ Гг. *Бойе-д'Аржансона* и *Одри де-Пуираво*, за то, что они принимаютъ участіе въ республиканскомъ обществѣ.

— На сихъ дняхъ производился въ здѣшнемъ Коммерческомъ Судѣ процессъ, интереснѣйшій для большей части женатыхъ Парижанъ: Жена Генерала *Жюшера-де-Сенъ* Дени накупила въ короткое время у одного торговца модными товарами разныхъ шляпокъ на 600 франковъ, и купецъ, не получая денегъ, обратилъ въ Коммерческій Судъ съ жалобою на ея мужа. Генераль объявилъ чрезъ своего адвоката, что имѣнія его не станутъ на удовлетвореніе всѣхъ притхотей расточительной жены, и что одинъ перчаточникъ подалъ ему щетъ въ 2000 франковъ. Въ заключеніе просилъ онъ освободить его отъ уплаты подобныхъ долговъ. Судъ отказалъ купцу въ исполненіи его просьбы. Въ одномъ Журналѣ замѣчаютъ, что сѣе рѣшеніе обнародовано весьма кстати въ концѣ года, когда счета сыплются изъ магазиновъ сотнями на голову бѣдныхъ мущей. (С. П.)

— 4 Января. —

Нѣсколько дней съ ряду повторяются слухи, что

ciągu lat kilku, stanie się ona wielce ważną dla handlu. Tak wiele o tém mówią w Stanach-Zjednoczonych, iż nie dawno z *New-Yorku* wyruszyła w tę stronę karawana, składająca się ze 17 osób, na łowy bobrów. W krainie tej nie zbudowano jeszcze ani jednego okrętu, chociaż w niej zdadne do budowy okrętów drzewa rosną w obfitości. Znajdują się tam dogodnie dla stanowisk okrętów miejsca w zatokach: *Todos Santos*, *S. Pedro*, *S. Louis*, *S. Barbary* i *S. Cruz*. *Montoryjska* przystań, ma u wniścia 8 mil angielskich szerokości i 6 mil długości, i otoczona jest ze wszech stron buynemi lasy. Przylądek *Punta-Pines* broni ją od srogości wiatrów południowych. Za nim może stać w zupełném bezpieczeństwie, 12 okrętów wielkich liniowych, w każdej porze roku. (A.P.S.Z.)

Dnia 27 Grudnia.

Biega pogłoska, że Królestwo Ichmość mają zamiar latem odwiedzić Irlandyę. W parku *Fenix*, w *Dublinie*, robią przygotowania do ich przyjęcia.

— Publicyści Angielscy nie są zadowoleni z mowy Króla Francuzów: „Spodziewaliśmy w niej istotnych rzeczy (ich są wyrazy), a znaleźliśmy czczie tylko myśli.“ (P.P.)

— Dnia 4 Stycznia. —

Xiąże *Gloucester* z *Brighthonu* do swej rezydencji w *Bagschot-Park* powrócił.

— Xiąże *Talleyrand* z Xiężną *Dino* do *Brighthon* wczora wyjechali.

— Jenerał Artylleryi Sir *James Kempt* i Sekretarz wojenny P. *Edward Ellice* mieli wczora rozmowę z Hrabią *Greyem*.

— Dzisiaj na giełdzie zgoła nie było nowin, i wszystkie prawie działania doznały jakiegoś zatrzymania.

— Dzisiaj Xiąże *Talleyrand* z Xięciem i Xiężną *Lievenami*, Xiężną *Dino* i Panną *Pauliną Perigord*, będą u Królestwa Ichmość na obiedzie w *Brighton*, a do *Londynu* powrócą w poniedziałek.

— We śródę Xiąże *Talleyrand* dawał wspaniały obiad dla Xięcia *Esterhazego*, Barona *Büllowa*, Barona *Wessenberga*, Pośta Niderlandzkiego i wielu innych znakomitszych osób. (A. P. S. Z.)

F R A N C Y A.

Paryż dnia 27 Grudnia.

Minister rezydent W. X. Toskańskiego, Komandor *Berlinghieri*, miał zaszczyt zawczora oddać Królowi dwa pisma swego Panującego, tyczące się odwołania barona *Talleyranda* i mianowania P. *Belloca* posłem we Florencyi.

— Akademia Francuzka obrała wczora P. *Etienne* swym prezydentem.

— Wczora, wieczorem, wraz po zamknięciu posiedzenia Izby Deputowanych, spadł w niej średni żyrandol ogromnej wielkości, i rozleciał się w drobne cząstki. Szczęściem, iż deputowani już się oddalili.

— Zawczora minister marynarki, kapitan statku *Luxor* i oficerowie morscy w znacznej liczbie, obiadowali z Królem i familią Królewską.

— Wszystkie gazety oppozycyjne pochwalają dzisiaj wybranie P. *Berenger* na Wice Prezydenta Izby deputowanych.

— W liczbie wielu ubiegających się o miejsce бібліотекарза Izby deputowanych, znajduje się także i P. *Alexander Andrianne*.

— Utrzymują, że P. *Jollivet* uczyni przełożenie Izbie Deputowanych, o wyłączenie z liczby jej członków PP. *Boyer d'Argenson* i *Audry-de-Puyraveau*, za należenie do towarzystwa republikańskiego.

— Temi dniami odbywała się w tutejszym Sądzie handlowym sprawa, obchodząca wielką część żonatych paryżanów. Żona Jenerała *Juchereau-de-Saint-Denys*, nabrała w krótkim czasie u kupca pewnego modnego kapeluszu, na 600 rubli; kupiec, nie odbierając pieniędzy, udał się do Sądu handlowego ze skargą na jej męża. Jenerał oświadczył przez swego obrońcę, że majątek jego nie wystarczy na zaspokojenie wszystkich żądź stratnej żony, i że sam rękawicznik podał mu rachunek na 2,000 fr. W końcu prosił, aby go uwolniono od płacenia podobnych długów. Sąd odmówił kupcowi zadosyć uczynienia w jego prośbie. Jedna z gazet czyni uwagę, że ten wyrok ogłoszono bardzo w porę przy końcu roku, kiedy rachunki stosami z różnych sklepów i magazynów przynoszą biednym mężom.

— Dnia 4 Stycznia. —

Od kilku dni bardzo tu mówią, że uwięzieni w

содержимые въ *Гали* бывшіе Министры *Карла X-го*, скоро получать свободу; и что въ мѣсть съ освобожденіемъ ихъ соединено будетъ всеобщее прощеніе за всѣ политическія преступленія.

— Австрійскій, Россійскій и Англійскій Посланники, имѣли вчера конференцію съ Министромъ иностранныхъ дѣлъ; поводомъ сего ихъ совѣщанія должна быть нота, послѣдней ночи изъ С. Петербурга полученная.

— 15-го ч. будетъ изъ аукціоннаго торга продаваться домъ *Лафита*.

— 5 Генвара. —

Въ *Барбатанн*, деп. устья *Роны*, 28 п. м. значительное происходило возмущеніе. Дерево волности изрубилъ народъ и многихъ либераловъ ранено.

— Въ *Лионѣ* опасаются наводненія цѣлаго города: ибо въ рѣкахъ *Ронѣ* и *Саонѣ* безпрестанно прибываетъ вода.

— Екзерцирмейстеръ Султанской арміи, *Г. Галмйаръ* прибылъ въ *Парижъ*. Предметъ его миссіи неизвѣстенъ.

— *Тунетскій* Бей заказалъ нынѣ на Марсельскихъ верфяхъ построить на его счетъ, одинъ фрегатъ и одинъ корветъ.

— 6-го Генвара —

Королевско-Сардинскій Посланникъ *Гр. Салесъ*, третьяго дня имѣлъ у Короля частную аудіенцію. Говорить, что непосредственно по окончаніи преній относительно адреса, военный Министръ предложитъ Палатамъ проектъ о резервной Арміи.

— Удостоверять что Министры безъ сомненія надѣются закрытія нынѣшняго засѣданія Палаты въ началѣ Мая и что въ Юніѣ или въ Полѣ мѣсяцѣ могутъ возобновляться новые выборы.

— Генералъ *Нажо*, 5. с. м. въ комнатѣ своей найденъ мертвымъ, вѣроятно отъ апоплексическаго удара.

— Продолжаются еще пренія объ адресѣ. (A.P.S.Z.)

ТУРЦІЯ.

Константинополь, 23 Ноября.

Османъ-Паша, Губернаторъ Требизондскій, послѣ аудіенціи у Султана, отправился въ свою провинцію.

— Главный врачъ Серая донесеніемъ своимъ предложилъ Высочайшей Портѣ объ удаленіи двухъ иностранныхъ врачей (одного родомъ изъ *Сардиніи*, другого изъ *Австріи*), потому что они своимъ превратнымъ леченіемъ навлекли смерть *Ахмету-Агѣ*, умершему на сихъ дняхъ. Въ слѣдствіе сего донесенія, Порта сообщила Австрійскому Интернунцію и Сардинскому Генеральному Консулу официальные ноты, коими требуютъ немедленнаго удаленія поминутыхъ врачей изъ Константинополя.

— По извѣстіямъ изъ *Босніи* видно, что извѣстный *Фидусъ* успѣлъ освободиться изъ своего заточенія, заплативши 1000 піастровъ и 7,000 четвериковъ хлѣба за убытки, причиненные имъ во время его возмущенія. Другіе уверяютъ, что онъ обязанъ своимъ освобожденіемъ ходатайству своего родственника *Алипасаха*. Въ *Ливно*, гдѣ прежде жилъ этотъ Чинчикъ, весьма желаютъ его возвращенія; однакожъ думаютъ, что онъ лучше предпочтетъ *Цембихъ*, ему принадлежащій. *Мюратъ* и *Алибей*, Начальники *Липны* и *Островицы*, занимались уже тѣмъ, чтобы ввести военный порядокъ, предписанный Визиремъ *Дадъ* Пашею. Однакожъ они встретили такое сопротивленіе, что принуждены были возвратиться въ *Липну* и *Островицу*, и просить у Визира инструкціи. Нынѣшніе Музуламане обращаются гораздо лучше съ Христіанами, обитающими въ провинціяхъ *Босніи*, боясь однакожъ, что это продолжится недолго. Отбираніе оружія у жителей главныхъ городовъ возбудило всеобщее неудовольствіе. Хотя Визирь по видимому несмѣлкомъ объ этомъ заботится, однакожъ *Руссанбегови* укрѣпляетъ цитадель *Столяги* и снабжаетъ военными снарядами. (A.P.S.Z.)

ЕГИПЕТЪ.

Александрія, 27 Ноября (Monit. Egypt.)

Г. Тозица вчера въ первый разъ былъ на торжественной аудіенціи у Его В-ва Мегмета Али, въ качествѣ Консула Его В-ва Греческаго Короля *Оттона*. Въ 7 часовъ утра Вицекороль нарядилъ два отряда войска, которое должно было сопровождать Консула. Въ 8 часовъ поѣздъ двинулся: причемъ, кромѣ Египетскихъ солдатъ, находились и всѣ Янычары Консуловъ, живущихъ въ Александріи. *Г. Тозица* явился окруженнымъ всеми своими соотечественниками, здѣсь находящимися и представилъ Его В-ву свою уважительную грамоту. Мегмедъ Али принялъ его самымъ отличнымъ образомъ, подарилъ ему весьма богатую шубу и мечъ съ драгоценной оправой. Когда *Г. Тозица* возвращался, у дворцовой лѣстницы стояла приготовленная для него прекрасная Арабская лошадь съ богато вызолоченнымъ сѣдломъ. Это также былъ подарокъ Его В-ва. (A.P.S.Z.)

Нашъ Министровъ *Карола X-го* вкратцѣ волносье получаютъ, и же з тѣмъ ихъ увольненіемъ будѣе поѣздъ поѣздъ поѣздъ за всѣ политическія преступленія.

— Пословіе Австріи, Россіи и Англіи вѣзора мѣли конференцію з Министромъ стосунковъ зѣвнѣтрныхъ, до которѣ мѣла будѣ побудка нота прѣшѣтѣ нocy з *St. Petersburga* отримана.

— 15 будѣе publiczna прѣдажъ з аукcyи Domu *La-fitta*.

— Dnia 5 Stycznia. —

— W *Barbontanne*, dep. Uyścia Rodanu, 28 z. m. znaczne zaszy rozruchy. Drzewo wolności zostało przez pospólstwo zrabane i wielu liberalistów ciężko raniono.

— W *Lyonie* obawiają się zalania miasta, gdyż *Rodan* i *Saona* ciągle przybywają.

— *P. Gaillard*, mistrz ćwiczeń wojsk Sułtana *Mahmuda* przybył do *Paryża*. Cel jego poselstwa niewiadomy.

— Bey *Tunetański* zamówił w tej chwili na warsztatach Marsylijskich budowanie 1 fregaty i 2 korwet.

— Dnia 6 Stycznia. —

Posel Królewsko-Sardyński, *Hrabia Sales*, zawczora miał u Króla prywatną audyencyą.

— Mówią, że wnet po zakończeniu Obrad względem adresu, Minister Woyny wniesie do Izby projekt względem rezerwy Armii.

— Z pewnością mają wiedzieć, że Ministrowie niewątpliwie spodziewają się zakończenia teraźniejszego posiedzenia na początku Maja, i że w Czerwcu albo Lipcu mogą nastąpić nowe wybory.

— Generał *Pageot*, 3 t. m., w pokoju swym znaleziony bez duszy, zapewne od ataku apoplexyi.

— Jeszcze trwają rozprawy nad adresem. (A.P.S.Z.)

ТУРЦЯ.

Konstantynopol dnia 23 Listopada.

Osman-Pasza, Gubernator Trebizundu, po audyencyi u Sułtana wyjechał do swej prowincyi.

— Naczelný lekarz seraju raportem swym przełożył Wysokiej Porcie o oddaleniu dwóch cudzoziemców lekarzy (jednego rodem z Sardynii, drugiego zaś z Austrii), dla tego, iż przewrotnym swym leczeniem zabił *Achmeta-Agę*, który w tych dniach skończył życie. Na skutek tego raportu, Porta podała Austriackiemu Internuncjuszowi i Sardynskiemu Jeneralnemu Konsulowi urzędowe noty, w których domaga się, aby natychmiast pomienionych lekarzy wyprawili z Konstantynopola.

— Według wiadomości z *Bośni*, okazuje się, iż znajomy *Fiedus*, potrafił uwolnić się z pod aresztu, zapłaciwszy 1,000 piastrow i 7,000 miar zboża, za szkody przestępstwa zwrócone w czasie jego buntu. Inni twierdzą, że swe uwolnienie winien jest staraniom swego krewnego *Alipasicha*. W *Livnie*, gdzie mieszkał przedtem ów urzędnik, wielce życzą jego powrotu; wnoszą atoli, iż raczej przełożą nad to doni należący *Zembich. Miu-rat* i *Alibeg* naczelnicy *Lipny* i *Ostrowicy*, zajmują się wprowadzeniem wojennego porządku, nakazanego przez *Wezyra Daud-Paszę*. Wszelako tak wielkiego doznali oporu, iż musieli wrócić się do *Lipny* i *Ostrowicy*, prosząc u *Wezyra* o instrukcyę. — Tuteysi Muzałmanie daleko dopiero lepiej obchodzą się z Chryścijanami, mieszkającymi w prowincyach *Bośni*; nie spodziewają się jednakże, ażeby to długo trwać miało. Odbiieranie broni od mieszkańców miast głównych, obudziło powszechne nieukontentowanie. Chociaż *Wezyrowie* nie wiele o to dbają, atoli *Ryswanbegowicz* obwarowywa cytadelę *Stolaczu* i w potrzeby wojenne opatruje. (A.P.S.Z.)

ЕГИПЕТ.

Alexandrya dnia 27 Listopada (z Monit. Egypt.)

P. Tosizza wczora pierwszy raz był na uroczystej audyencyi u Jego Wysokości *Mehmeta Ali*, jako Konsul N. Króla Greckiego *Ottomana*. O godzinie 7 zrana Wice-Król wysłał dwa oddziały wojska, przeznaczone do przeprowadzenia Konsula. O godzinie 8 pojazd ruszył: przyjeżdżając oprócz Egipskich żołnierzy, znajdowali się wszyscy Janczarowie Konsulów, mieszkających w *Alexandryi*. *P. Tosizza* ukazał się otoczony wszystkimi tu znajdującymi się ziomkami swoimi i złożył *J. W.* swój list wierzytelny. *Mehmet Ali* przyjął go w sposób wcale odznaczający, uderował go kosztownym futrem i szablą w kosztownych pochwach. Kiedy *P. Tosizza* powracał, przy wschodach pałacowych, stał przygotowany dla niego piękny koń arabski z bogato wyłaczanym siodłem, który należał także do podarków Jego Wysokości. (A.P.S.Z.)